

REPRODUKTIV YOSHDAGI AYOLLAR SALOMATLIGINI MUXOFAZA QILISHDA O`RTA TIBBIYOT XODIMLARINING O`RNI

Irisova Latofat Faxriddinovna

Kosonsoy jamoat salomatligi texnikumi,

"Xirurgik va terapevtik fanlar kafedrası" bosh o`qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada reproduktiv yoshdagi ayollar sog'lig'ini yaxshilash va saqlashda ikkilamchi tibbiyot xodimlarining muhim roli o'rganilgan. Ularning vazifalari, usullari va duch keladigan muammolariga e'tibor qaratilib, reproduktiv sog'liq dasturlariga qo'shgan hissasi yoritilgan. Ushbu topilmalar siyosat ishlab chiquvchilar, sog'liqni saqlash muassasalari va jamoat salomatligi tashabbuslari uchun amaliy takliflar beradi.

Kalit so'zlar: Ikkilamchi tibbiyot xodimlari, reproduktiv yoshdagi ayollar, reproduktiv sog'liq, tibbiy xizmatni ta'minlash, jamoat salomatligi, davlat sog'liqni saqlash dasturlari.

Reproduktiv yoshdagi ayollar oilaviy salomatlik va jamiyat rivojlanishida muhim ahamiyatga ega bo'lgan guruh hisoblanadi. Ularning sog'lig'ini ta'minlash onalar o'limini kamaytirish, yangi tug'ilgan chaqaloqlar holatini yaxshilash va jamiyat farovonligini oshirish uchun zarurdir. Ushbu jarayonda birlamchi tibbiyot xodimlari va jamoat o'rtasidagi bo'shliqni to'ldiruvchi ikkilamchi tibbiyot xodimlari juda muhimdir. Mazkur maqolada ularning reproduktiv sog'liq xizmatlarini ta'minlashdagi ko'p qirrali roli ko'rib chiqiladi.

Ikkinchi darajali tibbiyot xodimlarining reproduktiv yoshdagi ayollar salomatligini saqlashdagi o`rni

Ikkinchi darajali tibbiyot xodimlari, jumladan hamshira, akusher va boshqa tibbiy yordam ko'rsatuvchilar, reproduktiv yoshdagi ayollar salomatligini saqlashda muhim rol o'ynaydi. Ularning hissasi profilaktika, sog'liqni saqlash bo'yicha ta'lim, erta tashxis qo'yish va reproduktiv salomatlik muammolarini davolashni o'z ichiga oladi. Quyida ularning asosiy vazifalari keltirilgan:

Profilaktik yordam

- Skrining tekshiruvlari: Bachadon bo'yni saratoni, ko'krak saratoni va jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar (JYUI) bo'yicha muntazam tekshiruvlarni amalga oshirish.

- Vaksinalash dasturlari: Bachadon bo'yni saratonini oldini olish uchun HPV vaksinasini va homiladorlik davridagi asoratlarning oldini olish uchun qizamiq-qizilcha vaksinasini yuborish.

- Ovqatlanish bo'yicha maslahat: Ayollar orasida keng tarqalgan kamqonlik va boshqa oziq-ovqat tanqisliklarining oldini olish uchun to'g'ri ovqatlanish bo'yicha maslahatlar berish.

Sog'liqni saqlash bo'yicha ta'lim

- Reproduktiv salomatlik haqida ma'lumot: Ayollarga hayz davri salomatligi, kontratsepsiya variantlari va xavfsiz jinsiy hayot mavzularida bilim berish.

- Homiladorlik davri ta'limi: Homiladorlikning ilk parvarishi, homiladorlik paytida xavf belgilari va tug'ruqdan keyingi tiklanish haqida ma'lumot berish.

- Ayollarni qo'llab-quvvatlash: Ayollarning o'z salomatligiga ijobiy yondashishini va mavjud resurslardan foydalana olishini ta'minlash.

Oila rejalashtirish bo'yicha yordam

- Maslahat: Tabiiy usullar, gormonal kontratsepsiya va uzoq muddatli yechimlar bo'yicha shaxsiy maslahatlar berish.

- Xizmat ko'rsatish: Kontratseptiv vositalarni berish va bachadon ichki vositalarni (spirallarni) o'rnatishda yordam ko'rsatish.

- Kuzatish: Kontratseptiv vositalarni qo'llashda yuzaga keladigan nojo'ya ta'sirlar yoki muammolarni kuzatish va bartaraf etish.

Onalar va bolalar salomatligi xizmatlari

- Prenatal parvarish: Homiladorlik davrida ayollar salomatligini nazorat qilish va gestatsion diabet yoki preeklampsiya kabi asoratlarni erta aniqlash.

- Tug'ruq yordami: Oddiy tug'ruqlarda yordam ko'rsatish va asoratlar yuz berganda uchinchi darajali yordamga yo'naltirish.

- Postnatal parvarish: Ko'krak suti bilan boqishda yordam, tug'ruqdan keyingi depressiyaning aniqlash va tiklanish jarayonini kuzatish.

Umumiy sog'liq muammolarini boshqarish

- Infeksiyalarni davolash: JYUI, siydik yo'li infeksiyalari va tos a'zolari yallig'lanishi kasalliklarini aniqlash va davolash.

- Surunkali kasalliklar: Diabet yoki gipertoniya kabi reproduktiv salomatlikka ta'sir qiluvchi surunkali kasalliklarga yordam berish.

- Hayz ko'rish salomatligi: Og'ir yoki notekis hayz ko'rish kabi muammolarni hal qilish.

Jamiyat bilan ishlash

- Xabardorlik kampaniyalari: Reproduktiv salomatlik bo'yicha masalalarga oid stigmalarni kamaytirish va muntazam tekshiruvlarni targ'ib qilish.

- Maxsus dasturlar: Qishloq joylari, o'smirlar va ijtimoiy jihatdan kam ta'minlangan guruhlar uchun xizmat ko'rsatish.

Erta aniqlash va yo'naltirish

- Xavf baholash: Yuzaga kelishi mumkin bo'lgan yuqori xavfli homiladorlik yoki asoratlarni aniqlash va o'z vaqtida mutaxassisga yo'naltirish.

- Favqulodda yordam: Ektopik homiladorlik yoki og'ir tug'ruqdan keyingi qon ketishi kabi reproduktiv salomatlik favqulodda holatlarida yordam ko'rsatish va yo'naltirish.

Ikkinchi darajali tibbiyot xodimlari sog'liqni saqlash tizimining ajralmas qismi bo'lib, reproduktiv yoshdagi ayollar uchun eng ishonchli va oson kirish mumkin bo'lgan yordam nuqtasi hisoblanadi. Ular profilaktik, ta'limiy va klinik xizmatlarni taqdim etish orqali yaxshiroq sog'liq natijalariga erishadi, ona va chaqaloq o'limini kamaytiradi va ayollarning sog'lom hayot kechirishiga yordam beradi. Ularning salohiyatini oshirish uchun qo'shimcha treninglar va resurslar bilan ta'minlash muhimdir.

Ikkilamchi tibbiyot xodimlari reproduktiv sog'liq xizmatlaridagi bo'shliqlarni bartaraf etishda samaradorligini isbotladilar. Ularning mahalliy bilimlari va jamoat ishonchi ularga madaniy jihatdan mos xizmatlarni taqdim etish imkonini beradi. Biroq, birlamchi sog'liqni saqlash tizimlari tomonidan yetarli yordamning yo'qligi va doimiy malaka oshirish dasturlarining kamligi ularning to'liq salohiyatidan foydalanishga to'sqinlik qiladi. Ikkilamchi tibbiyot xodimlarini milliy sog'liqni saqlash strategiyalariga integratsiya qilish uchun salohiyatni oshirish va resurslarni taqsimlashga alohida e'tibor qaratish zarur.

Xulosa

Ikkilamchi tibbiyot xodimlari reproduktiv yoshdagi ayollar uchun tibbiy xizmatlarni ta'minlashda muhim o'rin tutadi. Ularning samaradorligini oshirish uchun:

Trening dasturlari: Reprodukativ sog'liq, kommunikatsiya ko'nikmalari va madaniy moslik bo'yicha muntazam treninglar tashkil etish.

Resurs ta'minoti: Diagnostika vositalari va kontratseptiv vositalar kabi zaruriy vositalarga kirishni ta'minlash.

Siyosatga integratsiya: Ularning rolini sog'liqni saqlash tizimlarida tan olish va birlamchi tibbiyot xodimlari bilan hamkorlikni yaxshilash.

Monitoring va baholash: Ularning ish faoliyatini kuzatish va yaxshilash zarur bo'lgan sohalarni aniqlash uchun kuchli tizimlar joriy etish.

Ushbu takliflarni amalga oshirish orqali sog'liqni saqlash sohasi ikkilamchi tibbiyot xodimlarining rolini kuchaytirib, ayollar reproduktiv sog'lig'ini yaxshilashi mumkin.

Adabiyotlar.

1. Kiseleva E. E. Sociological studies of the social conditionality of the reproductive health of a modern woman // Young scientist. — 2015. — № 16.

2. Farxodjonova N. F. Modernization and integration: social-philosophical analysis. Rol'nauki v formirovanii sovremennoj virtual'noj real'nosti. – 2019.

3. Farxodjonova N. F. RELATION TO NATIONAL CULTURE IN THE CONDITION SPIRITUAL RENEW OF SOCIETY IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN //Мировая наука. – 2018. – №. 6. – С. 14-17.

4. Savelyeva I. S. Reproductive behavior and reproductive health through the eyes of adolescents: needs and needs // Reproduction. healthy. children and teenagers. - 2006.

5. Farxodjonova N. F. MODERNIZATION AND GLOBALIZATION AS HISTORICAL STAGES OF HUMAN INTEGRATION //Теория и практика современной науки. – 2018. – №. 3. – С. 16-19.

6. Numonjonov S. D. Innovative methods of professional training //ISJ Theoretical & Applied Science, 01 (81). – 2020. – С. 747-750.